

JUNIJ	
10 P. Marjeta	
11 T. Barnaba	
12 S. Janez, spoz.	
13 C. Anton Pad.	
14 P. Bazil	
15 S. Vid	
16 N. 5. pobink.	
17 P. Janez Fr. R.	
18 T. Evfrem	
19 S. Julijana	
20 C. Silverij	

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Chicago, Ill. — Torek, 11. junija — Tuesday, June 11, 1940

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHOREJA
CHICAGO; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 112.

CHICAGO, ILL., TOREK, 11. JUNIJA — TUESDAY, JUNE 11, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Francoska armada na umiku - Italija grozi z bombami

Naziji se bližajo prestolici Parizu

Zapadno nazijsko krilo prodrlo v bližino 35 milj od Pariza.
— Francija v nevarnosti, da bo odrezana od Anglije.
— Napad na Švico? — Norveška se podala.

Pariz, Francija. — Neusmiljena vztrajnost, s katero pritiskajo mehanizirane nazijske čete na francosko linijo, sili francosko armado, da mora polagoma, korak za korakom, sicer, toda stalno umikati svoje levo krilo. Prve nemške napadalne čete so prodrle že tako daleč, da so bile v ponedeljek zjutraj le 35 milj oddaljene od Pariza.

Kakor že zadnji teden omenjeno, so naziji otvorili svoj prvi napad širom cele fronte, od Maginotove črte do Rokavskega preliva. To je bilo nekako "tipanje," kje je francoska črta najbolj slabotna. Očitno so našli to točko na zapadnem delu, kajti tja so nato vrgli svojo glavno silo. Na odseku, dolgem kakih sto milj, namreč od angleškega Kanala do približno mesta Soissons, so pogнали v napad skoraj dva milijona mož pehote poleg številnih mehaniziranih divizij, in domneva se da so to tudi najboljše čete, ki jih imajo naziji. Pri tej bitki namreč gre zdaj nekako za "biti ali ne biti" in razumljivo je zato, da v njej niti ena, niti druga stran ne štedi z moštvom ali z materijalom. S to bitko se zna odločiti usoda cele vojne, kajti, ako bo Francija prisiljena, da se poda — in to je očitno Hitlerjev cilj — potem je težko verjetno, da bi se mogla tudi Anglija kaj dolgo ustavljati. Francija je namreč znatno močnejše oborožena od Anglije.

Kakor se kaže, je načrt nazijev ta, da zasedejo zapadno francosko obrežje, da s tem to deželo ločijo od Anglije. Zato so tudi osredotočili na tem koncu svoj glavni napad, in tudi z vidnim uspehom; njih prve kolone so namreč že dosegle reko Seno (Seine) ter s tem pretrgale zvezo med Parizom in Havre.

Poveljnik Weygand je v nedeljo ponovno rotli francoske čete, naj vztrajno drže svoje pozicije, obenem pa se je izrazil, da se utegne drugi dan, v ponedeljek, raztegniti bitka po celi fronti tja do Švice. Iz te izjave se je sklepalo, da je moral dobiti general kake informacije, da nameravajo naziji vpasti v Francijo tudi skozi Švico. To bi bila za Francijo nova resna nevarnost, kajti ogrožen bi bil ves njen severni del.

Istočasno pa se širijo govori, da utegne Nemčija izvesti direktni napad na Anglijo celo prej, kakor bo končala z ofenzivo proti Franciji. Zanj namreč vodi skrajno intenzivne priprave. Kakor se trdi, stoji pripravljenih v angleškem Kanalu okrog sto podmornikov, na letališčih v Bel-

JUGOSLOVANSKI RADIO PROGRAM

Chicago, Ill. — Šolski odbor čikaških šol, The Chicago School Board, prireja po svojem posebnem odboru "Radio Council of Chicago Public Schools" (Radijski odbor čikaških javnih šol) celo vrsto emisij po radiu; v vsaki teh emisij daje kratko predčitev prispevkov ene izmed tujezičnih skupin za izgraditev Chicaga. V torek, dne 11. junija t. l., se bo podala taka predčitev tudi o Jugoslovanih. Namen tega je, da se javnost spozna s sestavnimi deli metropolitanskega Chicaga ter prispeva k boljsemu medsebojnemu zblizanju in spoštovanju. Ta vzgojni niz emisij vodi Miss Julia Forbes. Emisija o Jugoslovanih bo obeni in 15 minut popoldne po poletnem času in bo trajala kakih 15 minut preko postaje WJJD, ki obratuje z 1130 kilohertzov. Poleg predčitev prispevkov od Jugoslovancev za izgraditev Chicaga bo govoril par minut kot gost g. George Vucetich, predsednik "The Yugoslav Club of Chicago" in nekaj narodnih pesmi bo zapela znamenita pevka ga. Margaret Miloš.

ITALIJANI OGORČENI NAD AMERIŠKIM SENATORJEM

Rim, Italija. — Fašistični urednik Gayda je izrazil zadnji petek v njem listu skrajno ogorčenje nad besedami, ki jih je izgovoril ameriški senator Pepper pretekli ponedeljek v kongresu. Senator je govoril, ko je šlo za to, da Amerika bolj aktivno pomaga zaveznicima, ter se je izrazil, da bo Mussolini obžaloval dan, ko bo stopil v vojno, in mu zagrozil, ako bo nadaljeval s svojimi "blaznimi koraki," da bo občutil ameriški bič na svojem telesu. Gayda je dejal, da se mora ugotoviti, kdo je pravi avtor tega "žaljivega izzivanja," ter dostavil, da se mora Amerika itak zavedati, da stoji med besedami in dejanji cel ocean.

giji in Nizozemski pa na tisoče aeroplanov ter cela armada parašutistov. Možno je, da bodo naziji prepustili nadaljnje delo v Franciji Mussoliniju, dočim se bodo sami vrgli na Anglijo.

Med tem je Nemčija dosegla še eno zmago, in sicer na Norveškem. Kralj Haakon je namreč s svojo vlado pobegnil v Anglijo ter pri tem omenil, da je bil severni del Norveške prisiljen, prenehati z obrambo, kajti zavezniški odtegnili svoje čete na zapadno bojišče.

NADŠKOF IMENOVAL POSREDOVALCA

Chicago, Ill. — Nadškof Stritch je zadnji petek objavil, da je bil imenovan Msgr. Dunne, bivši nadškofijski kancler, posredovalec med mekarnami in unijo razvaževalcev. Kakor znano, je unija sklenila pred nekaj časom, da bo naprosila nadškofa za posredovanje, ako se ne bo mogel doseči sporazum. In od sporazuma je zdaj še dokaj daleč.

PO KAT. SVETU

Rim, Italija. — Vatikanske oblasti so podvzele korake, da se v slučaju napada na Rim tudi vatičansko mesto popolnoma zatemi. Po vseh prostorih so se instalirale modre žarnice. Povdarilo pa se je, da v slučaju vojne papež Pij ne bo zapustil Vatikana.

London, Anglija. — Tukajšnja vlada je prejela izraz hvalečnosti od papeža Pija, ker v svojih kolonijah ni internirala nemških misijonarjev, marveč jim dovoljuje, da nadaljujejo s svojim misijonskim delom.

Boston, Mass. — Kardinal O'Connell je pred kratkim povdaril, da Ameriki ni treba iskati "pete kolone" med katoličani, češ, da "katoličan, ki je zvest svoji veri, je zvest zakonom svoje dežele."

KRALJ IŠČE SVOJE OTROKE

Berlin, Nemčija. — Belgijski kralj Leopold se je zadnji petek obrnil na vodstvo Rdečega križa, naj mu pomaga najti njegove tri otroke, 13 letno hčerko ter dva sina, stara po 10 in 6 let. Obenem je naprosil tudi Vatikan, naj poskrbi, da bodo dobili otroci zatočišče v kakem katoliškem samostanu, dokler se ne bodo mogli vrniti v Belgijo. Glasom zadnjega poročila morajo biti otroci nekje v Franciji.

Katoličani ponovno zahtevajo nevtralnost

Chicago, Ill. — Razni katoliški listi po Ameriki so te dni dvignili ponovni glas z zahtevom, da se neha z vojno propagando v tej deželi ter se deluje na to, da ostane Amerika še nadalje v strogi nevtralnosti. Tako je v listu New World nadškof Beckman iz Dubuque, Ia. zapisal sledeče:

"Zopet nam propagandisti dopovedujejo, da moramo doprinesti najvišjo žrtev, točasnoma v obrambo krščanstva samega. Večini nas v osrednjem zapadu se zdi neverjetno, da se je 'nova Evropa,' za katero smo dajali kri in zaklake pred 20. leti, izpremenila zopet vseskozi v staro Evropo v romanskem karnivalu uničevanja. Pretresa nas in bridko smo razočarani nad tem, kar

Njen vstop se pričakuje ta teden

Italija grozi, da bo za vsako bombardirano italijansko mesto napadenih pet angleških. — Odločitev utegne pasti ta teden. — Amerika se omalovažuje.

PREDSEDNIK ODOBRAVA SPLOŠNI NABOR

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt se je zadnji petek indirektno izrazil, da je naklonjen ideji, da se v Ameriki uvede prisilna vojaška služba. Na konferenci s časniki mu je bilo stavljeno vprašanje, ali je čital uredniški članek v New York Times, v katerem se priporoča ta korak. Roosevelt je odgovoril, da je prečital samo prvi odstavek in, da mu je ugajal. Ta prvi odstavek se glasi: "Prišel je čas, ko bi v interesu samoobranbe moralo ameriško ljudstvo nemudoma sprejeti narodni sistem splošne prisilne vojaške vežbe. To izražamo kot list, ki ni nikdar prej verjel v modrost take politike v mirnem času. To izražamo, ker nas logika dogodkov neusmiljeno goni k temu zaključku."

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — V soboto ob 1. uri zjutraj je preminula v bolnišnici sv. Ane rojakinja Mrs. Mary Zavanik, soproga Mr. Johna Zavanika, s 21st Place. Pokojna je bila 70 let stara, rodila iz Zagorja pri Trbovljah. Preje sta dolgo let bivala s soprogom v West Frankfortu, Ill. kjer sta imela svoj dom. Zadnje čase je bila že dalja boleha. Pogreb se je vršil v ponedeljek iz Zefranove kapele. Soprog in sorodniki sožalje pokojni pa mir in pokoj.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Rim, Italija. — Kako blizu je Italija temu, da vstopi v vojno, se razvidi iz članka, ki ga je koncem tedna napisal urednik Gayda, o katerem je znano, da govori nekako v Mussolinijevem imenu. V članku je namreč izražena že direktna grožnja z bombardiranjem angleških mest. Gayda pravi v svojem članku, da se slišijo poročila, da namestitev Anglija in Francija bombardirati italijanska mesta v slučaju, ako Italija stopi v vojno, na kar izraža grožnjo, da za vsako italijansko mesto, ki bo bombardirano, bo pet angleških mest trpelo isto usodo. Na napad na Rim pa se bo odgovorilo s podobnim, toda večjim napadom na London.

Sploh je Italija že tako daleč pripravljena, da se njen udarec z gotovostjo pričakuje tekom časa tedna, morebiti že v njega začetku. Pri tem se ponovno slišijo glasovi o možnosti, da utegne Amerika iti na pomoč zaveznicima. Povdarja pa se, da tudi, ako bi Amerika hotela nuditi pomoč, je ne bo mogla, češ, da bo Nemčija že v nekaj dneh strla Francijo, na kar bo podvzela enak korak proti Angliji. Ko pa bo evropski kontinent pod kontrolo Nemčije in Italije, pravijo, ne bodo imele ameriške čete kje pristati.

Med temi govoricami o vojni, je tudi Vatikan podvzel razne korake za previdnost. Tako se je objavilo, da bo v naprej vatičansko mesto zaprt za javnosti, izvzemši za navadne papeževe avdijence ob sredah.

NIKAKEGA UMIKA ZA FRANCOZE

Pariz, Francija. — Vrhovni poveljnik Weygand je izdal zadnji ponedeljek ukaz na francosko vojaštvo, naročajoč mu, da na kak umik sploh misliti ne sme, češ, da "usoda naše dežele, varnost njenih svobod, bodočnost naših sinov odvisi od vaše vztrajnosti." Vojak mora gledati samo naprej, je dejal; v ozadiju je poveljstvo ukrenilo potrebno, da ga bo podpiralo. "Ukaz je, da branimo naše pozicije brez misli na umik."

DRUŽBE ODPUŠČAJO TUJEMCE

Chicago, Ill. — Razna podjetja v tem mestu in v Detroitu, ki pričakujejo, da bodo zaposlena z izdelovanjem potrebin za narodno obrambo, so podvzela korake, da preprečijo morebitno špijonažo ali sabotažo, in so zato pričela posebno ostro postopati proti nedržavljanom. Dočim so v Detroitu nekatere družbe, zlasti večje, že odpustile tujcem, utegne v Chicagu, pa tudi najbrž drugod, to slediti. A tudi državljani morajo pokazati svoj rojstni list.

Iz Jugoslavije

Bivanje sovjetske delegacije v Jugoslaviji. — Zaloge zlata Narodne banke spravljajo v Ameriko. — Usodna nesreča pri popraviljanju ogrodka za zvonove na Raki. — Smrtna kosa. — Še druge vesti.

Sovjetska delegacija v Jugoslaviji

Beograd, 1. junija. — (JK). — Današnji jugoslov. listi opisujejo večerajšnji prihod in bivanje sovjetske delegacije v Beogradu ter prinašajo besedila zdravil pa poednosti iz govorov, ki sta jih sinoči imela jugoslov. minister za trgovino in industrijo g. dr. Ivan Andres in sovjetski poslanik iz Sofije pa načelnik sovjetske delegacije g. Lavrentijev. Minister za trgovino in industrijo g. dr. Ivan Andres je zaključil svojo zdravico na sinočni svečani večerji, prirejeni sovjetski delegaciji v čast, s temile besedami: "Cel naš kmečki narod želi čim prej videti narejeno obnovo prijateljskih vezi z ruskim kmečkim in delavskim narodom." — Sovjetski poslanik g. Lavrentijev je izrazil svojo osebno zadovoljstvo nad tem, da se mu je ponudila prilika obiskati Jugoslavijo, in h koncu je dvignil svojo čašo na zdravje vseh navzočih s posebno željo za uravnanje normalnih prijateljskih medsebojnih vezi in za procvit ljudstva naših dežel.

Zlato spravljajo na varno

Beograd, 25. maja. — (JK). — Dopisniki belgrajskih listov poročajo iz Aten, da je danes dospelo v Atene na poti v luko Pirej nekaj vagonov zlata, ki je del zlatih zalog Narodne banke Kralja Jugoslavije. Te zaloge se bodo odpravile iz Pireja prekone v Združene države ameriške deloma v shranitve, deloma pa za pokrivanje mednarodnih plačilnih državnih obveznosti in nabav. Doslej so bile zlate zaloge hranjene deloma v deželi, kakor je to še nadalje tako, deloma pa v Švici ali Londonu. Toda dozdnevno se misli, da je svetovni finančni center prenešen iz Evrope v Severno Ameriko, pa se tudi opravljanje navedenih poslov da najbolje vršiti iz tistega središča.

Huda nesreča na Raki

Raka, 7. maja. — V naši župniji so pred kratkim uveljavili zbirko darov za novi zvon, ki bi že v kratkem moral pristeti. Zato so te dni še ostale tri zvonove odmontirali in napravili novo ogrodje za vse štiri zvonove. Poleg večjega števila delavcev je bil zaposlen v soboto 4. t. m. ključavničar France Nerat iz Rake. Ko je svoje delo opravil, je rekel ostalim delavcem, da gre naravnost domov. Odsel je iz cerkvenega stolpa. V trenutku, ko je stopil iz cerkve in zavil mimo zidu, pa je eden izmed delavcev vrgel star hrastov tram iz zvonika na tla. V tistem usodnem trenutku je ravno bil spodaj ključavničar France Nerat in ka-

mu je tram priletel na glavo. Pri priči je bil mrtev, ker mu je tresek glavo razklal, da so izstopili možgani. Okoličani bridko obžalujejo na tako usoden in žalosten način preminelega pokojnika, ki je bil daleč na okrog znan kot priden in vesten delavec.

Velika procesija in molitve za mir

Zagreb, 31. maja. — Danes so Zagrebčanje priredili veliko procesijo in molitve za mir. V procesiji je sodeloval tudi novi župan Dr. Marko Starčević in veliko število Zagrebčanov.

Smrtna kosa

V Ribnici na Dolenjskem je umrl Jakob Oražem, mož redkih sposobnosti star 81 let. — V Selnici ob Dravi je umrl Ferdinand Jagrič, trgovec in posestnik in ustanovni član tamošnje prostovoljne gasilske čete. — V Ljubljani je umrla Leopoldina Rauter, učiteljica v pokolu stara 73 let. — V Mojstrani je umrl Franc Kastelic, zvančnik državnih železnic v pokolu in hišni posestnik.

Sadja bo malo

Kakor poročajo iz Maribora, so sadni strokovnjaki mnenja, da bo letos na Štajerskem malo sadja. Temu je veliko škodoval mraz. Cvetje je sicer lepo nastavilo, vendar mu je deževno vreme močno škodovalo. Mnogo škode je napravila tudi megla, da je začelo cvetje rjaveti in je odpadlo.

Pod voz je padla

Posestniška hči Jožica Smole z Iga, št. 50, je peljala iz gozda precej visoko naložen voz drv. Med vožnjo so se konji splašili in dekle je padlo pod voz tako nesrečno, da ji je šlo kolo čez nogo. Dekletova noga je v mečih popolnoma zdrobljena. Z reševalnim avtom so jo odpeljali v ljubljansko bolnico.

Najdeno otroško trupelce

Otroci iz vasi Brinje, občina Dol pri Ljubljani, so nekega popoldneva na levem bregu Save, pod vasjo, našli trupelce novorojenčka moškega spola. Oblasti so ugotovile, da je bilo trupelce vrženo v Savo ali Ljubljano nekje nad Ljubljano. Za brezsrčno materjo poizvedujejo orožniki.

Konj padel v vodnjak

V vasi Prnjavorju je padel konj, ki je bil brez nadzorstva, v širok in 25 metrov globok vodnjak, pa je ostal nepoškodovan. Z vrvoj, ki so si jo izposodili v bližnjem zvoniku, so konja potegnili iz vodnjaka.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mondays and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Naloga kristjanov v vojnem času

Canterburški nadškof je na angleške vernike izdal okrožnico, v kateri jih opozarja, kaj je naloga kristjana v vojnem času:

1. Pokora. "Svetemu Bogu se ne smemo bližati in naših težav ne pred njim odlagati, dokler smo v svojih srčih polni samopravičnosti. Nad svetom se danes izpolnjuje njegova sodba, ker so vsi narodi prezirali njegove postave. Ali ni mar tudi naša dežela nekaj te sodbe zaslužila? Torej se nam spodobi, da stopamo v ta boj v duhu pokore in poštene odločnosti, da bomo kot narod na vseh področjih narodnega življenja stremeli po še večji vdanoosti v božjo voljo."

2. Molitev. "Kristjan pozna skrivnost molitve, pa tudi njeno moč, v kateri prosimo, da bi se povsod zgodila božja volja. Naj se neprestano dvigajo molitve k Bogu iz naših src, naših hiš in cerkva. Molili bomo za zmago naše stvari, če je tako božja volja. Čim večji obseg bo vojska zavzela, tem bolj se bo pokazalo, da nam je duhovna moč še bolj potrebna kakor pa gospodarska. Samo molitev, ki se dviga k Bogu čez vsakdanje spremembe in valovanje vojske, bo vir našega notranjega miru, trdnosti in tolažbe. Kajti kdor v Gospoda zaupa, zadobi novo moč."

3. Ljubezen do bližnjega. "Preizkušnja krščanskega mišljenja, ki je pa težka, je v tem, da z božjo pomočjo zatiramo tudi vsako strastnost in sovraštvo do nasprotnika, pa če tudi je še tako izzivalen. Z ozirom na naše krščanske brate med njimi moramo misliti na skupnost v Kristusu, ki je sicer danes na žalost raztrgana, ki pa je vendar trajna vez med verujočimi kristjani. S takim mišljenjem se bomo pripravili tudi na naloge, ki nas čaka potem, ko bo vojska končana: da bomo namreč sklenili mir, ki ne bo pomenjal maščevanja, ampak ki bo izraz pravičnosti in velikodušnosti. Bog naj nam pomaga, da bomo v tej težki preizkušnji, ki nas čaka imeli vedno tudi kot patrioti pred očmi, da smo kristjani."

Luč zapada

Letos preteče 1600 let, odkar se je rodil eden največjih škofov katoliške Cerkve, sveti Ambrož. Rodil se je l. 340 v Trieru, kjer je bil njegov oče cesarski namestnik Galije, Britanije in Španije, torej eden najvišjih in najvplivnejših dostojanstvenikov rimskega imperija. Njegova rodovina je bila krščanska, doma v Rimu in je štela več mučnikov; po kratkatem običaju pa so bili vsi krščeni zelo pozno ali pa celo šele pred smrtjo kot tako imenovani katehumeni. Ambrož je bil eden najlepših cvetov kulture zahajajočega rimskega cesarstva in že kot mladenič se je boril zoper arijanstvo, ki je hotelo izpodkopati krščanstvo in ga izpačiti po svoji orientalski poganski miselnosti. Sv. Ambrož ima največje zasluge, da se zapadna vera in kultura ni izkvarila po tej zmoti, ki so jo predvsem podpirali v Carigradu stolujoči cesarji rimskega imperija.

Mladi Ambrož, sijajen retor in jurist, se je že kot cesarski namestnik severne Italije s sedežem v Milanu proslavil po svoji pravični upravi, ki se je zlasti prizadevala za revne sloje ljudstva — nekaj čisto novega v rimski državi! — Zato ni čudno, da ga je l. 374, po smrti škofa Avksencija milansko ljudstvo samo z vzklikom izvolilo za njegovega naslednika. Takoj nato je bil krščen in osem dni pozneje posvečen za mašnika oziroma škofa. Medtem, ko se je učil božjih ved, pa ni prenehala njegova javna delavnost, za katero je bil kakor rojen in je tako postal naravnost zgled višjega pastirja katoliške Cerkve, ki je v najlepšem skladu združeval svoje duhovniško poslanstvo s političnimi in socialnimi nalogami časa, v katerem se je ustvarjal krščanski red in krščanska država kot osnova bodoči evropski in svetovni omiki. Po njegovem prizadevanju je bil odstranjen oltar Viktorije, ki se je nahajal v rimskem senatu kot poslednji znak umirajočega poganstva. Ambrožij je napravil tudi konec arijanstva v Italiji po svojem junaškem nastopu proti cesarju Valentianu II. in njegovi materi Justinii, ko se ni vdal cesarjevi

zahtevi, da se največja bazilika Milana izroči arijancem. Ko ga je cesar zaradi tega hotel odstaviti, je izjavil: "Jaz sem cesarjev podložnik, svoje stolice pa ne bom zapustil. Cesar je v cerkvi, ne pa nad njo. To ugotavljam z vso pnižnostjo in se bom po tem dosledno ravnal." Škof je proti cesarju zmagal, ker je imel za seboj vse ljudstvo. Vse njegovo življenje je bilo predvsem označeno po neomajnem pravicoljubju. Posegal je vmes povsod, kjer se je godila krivica, pa naj jo je podpiralo nasilje ali pa korupcija. Cesarju Teodoziju I., ki je zakrivil veliko krvoprelitje v Callinici v Mezopotamiji, ko je dal zaradi "upora" pobiti nedolžne prebivalce, je zabilil vstop v milansko katedralo in ga prisilil, da je napravil javno pokoro. Moža, ki ga zanima ves svet, nam odkriva tudi njegova obširna korespondenca skoraj z vsemi škofi zapada in vzhoda, pa z drugimi vplivnimi prijatelji.

Obenem je sv. Ambrož skrbel za cerkev in slovel po svojih pridigah, po katerih je katoliškemu svetu najbolj znan. Te pridige, združene z mogočnim vplivom Ambroževe osebe, so ganile poznejšega največjega učenika zapada sv. Avguština tako, da se je izpreobrnil. Veliko je bilo delo sv. Ambroža tudi za dvig javnih нравov, ki so v stoletjih propadanja Rima bili na zelo nizki stopnji. Največ pa je storil za reveže in za potrebne sloje sploh in njegova vrata so bila ves dan vsakomur odprta. Cerkev se ima sv. Ambrožu zahvaliti tudi za celo vrsto najlepših cerkvenih himnov (vendar pa Te Deum ni od njega). Zelo je pospeševal in izpopolnjeval bogoslužje in cerkveno petje. Vpliv sv. Ambroža živi in deluje v Cerkvi z nezmanjšano silo skozi vsa stoletja v vseh njenih velikih škofih in je izobilkoval duha, po katerem krščanstvo izpolnjuje tudi svojo nalogo, da prekrva državljansko življenje v vseh njegovih območjih. V tem je tudi pomen zmage nad arijanstvom, ki je bilo "dvorska vera". Pravilno Montalambert Ambroža imenuje luč zapada.

JOHN VOGLAR IZ PENNE RAZLAGA O VITAMINU
Centerville, Pa.

Čenjeni čitatelji našega lista, bi vam, radi morda vedeli, kaj je "vitamin." Vitamin smo pri nas imenovali tisto vodo, ki se nabere v tistih porcelanastih pipah, ki smo jih fantje pušili v starem kraju. Stari možje so pa pušili bolj lahke papirnat, ker niso več imeli močnih zob, da bi z njimi pipe trdno držali v ustih. Da ima vitamin zares redilne snovi v sebi, vam pa tukaj povem, da je resnica, ker sem se sam prepričal. Ko smo fantje in dekleta kopali v vinogradu, tako le spomlad je bilo, pa smo našli gada ali modrasa, ga je kateri z motiko ali kolesom pritisnil ob tla, da ni mogel bežati, drugi mu je pa s palico gobec odprl, jaz sem pa hitro odvil stran cevko od porcelanke in vtil modrasu tisto vodo v gobec. Da bi videli, kako se je začel hitro napihovati in se debeliti. Kar v trenutku je bil postal trikrat debelejši od poprej in se je zvil skupaj, da je izgledal kot zvito testo za potico. Pa je tudi hitro poginil. Menda sem mu bil vtil preveč kapljic tistih vitaminov, kar pa ni za meriti, ker jaz ne vem koliko kapljic zadostuje, ker nisem ne kemik in ne zdravnik. Vidite, to je torej vitamin. V travi pa ni nobenega vitamina in v nobenem sočju. Kvečjemu je morda še v tisti rdeči

papirki in v čebuli, pa v hrenu, če je lep kos govedine poleg.

Par dni nazaj sem se bil odpravil na lov na jazbece in tudi dobil tri, pa le še grem naprej po farmah. Tako pridem v neko dolino in zlezem čez ograjo, pa vidim tam silno lepo deteljo. Tako lepo gosta je bila in mlada, kot solata. Lansko leto je bil tam oves, letos so pa deteljo posejali. Pa sem si mislil: Janez, tukaj je kot nalašč lepa prilika, da se poskusim pasti. Toda, komaj sem vtaknil glavo v tisto deteljo, že sem imel ves nos krvav. Nataknil sem se bil namreč z nosom na strnišče od lanskega ovsa. — Dober nauk, sem pomislil, je ta, da se ljudje nikoli ne bomo mogli uspešno pasti, ker imamo predolge nosove. Pri tem sem se pa tudi domislil na uboge koze, ki obirajo razno grmičje in tudi trnje. Večkrat sem jih že opazoval v starem kraju in tudi tukaj v Ameriki. Bolj ko je bilo grmovje trnčasto,raje so ga obirale, pa nisem še nikoli videl, da bi kateri nos krvavel. Meni je pa začel krvaveti že v lepi detelji in še celo poprej, kot sem le enkrat ugriznil sočne zelenjave.

Minuli teden sem bral v listu, da so Hrvatje zaprli mejo Kranjcem, da ne smejo več s truki v Zagreb. Kaj mislite dragi čitatelji o takem bratstvu v Jugoslaviji? Če bi jaz kaj imel za ukazati, bi vse ta-

ke Hrvatje poslal kam na kakšen otok, na njih mesto pa kak drug narod postavil. Pa, saj tudi Slovenci drug drugega ne marajo videti. Večkrat sem bil na sejah društev, opazoval sem in poslušal, kako vsi naenkrat kričijo in vpijejo. Ko je bila pa seja zaključena, pa nobeden ni vedel, kaj je bilo na seji sklenjeno. Pa, saj se Slovenci še kregat ne znajo. Le poslušajte, da vam povem eno resnično zgodbo. Bilo je v velikem mestu države Illinois, na južnem koncu. Šel sem od osme maše, pa sem se namenil da obenem tudi plačam društvo. Komaj pridem do vrat, že slišim od znotraj vpitje in ko jih odpram, vidim, da mož in žena glave kar skupaj tiščita in oba hkratu drug na drugega vpijejo, kot da sta oba gluha. Nekaj časa gledam, potem stopim bližje in jima rečem, da se še kregat ne znata. Ti Miha, sem rekel, bodi sedaj tiho in pusti ženi 15 minut govoriti in kričati ter samo lepo poslušaj. Ko mine 15 minut, pa ti začni in naj te ona lepo mirno in tiho poslušaj. Takrat sta se začela pa oba smijati in kreganja je bilo konec. Konec naj bo pa tudi tega mojega pisanja za enkrat, pa se bom vdrugič še kaj oglašil. — Po zdrav vsem bralcem in naročnikom!

John Voglar

NEKOLIKO O NADUHI IN ZDRAVILIH PROTI NJEJ
Johnstown, Pa.

(Piše A. Tomec)

"Kadar je moča, noča, kadar je suša, pa poslušaj." Ta pregovor, ki velja o malih mlinih v kakih grapah v stari domovini, mi je pogostoma v mislih, ker bi tem mlinom, ki enkrat zato ne meljejo, ker je preveč vode, drugikrat pa zato ne, ker vode ni, lahko primerjal samega sebe, ker enkrat zato ne pišem, ker sem toliko zdrav, da moram kaj drugega in zato ni časa, drugikrat pa zato ne, ker sem, kakor imamo take vrste ljudje navado po domače reči — oprostite — preveč "krepan," da pisati ne morem. Vsled tega bi najbrž teh vrstic nikdar ne pisal, da nisem bil tega enkrat v tem listu obljubil, ker če kaj obljubim, hočem to tudi spočiti, če mi je le mogoče.

Neduh ni nevarna bolezen, ki bi človeka v kratkem času spravila pod zemljo, zato ni prav na mestu pregovor: "neduha spravi človeka ob kruno," temveč človeka počasi muči in trpi več let, da nekateri bolniki včaske visoko starost. In to je še dobra stran te bolezni, razen če se jo človek tako naveliča, da želi, da bi ga smrt od nje rešila. Vendar je pa tudi neduha dovolj huda in mučna bolezen; kdor si z njo poskuša ta že ve, kaj je ta bolezen.

Najhujše pri tej bolezni je pa to, da proti njej ni zdravila, s katerim bi se jo bilo mogoče ozdraviti; posebno ako je bolezen že zastarela.

Ako je kaka zunanja stvar,

prostor ali delo, ki človeku povzroča neduho, je še dolgo čas ko se jo še lahko iznebi, namreč stem, da prostor spremeni in delo opusti.

Tako n. pr. sem jaz pisec teh vrstic, si bil nakopal to bolezen v rudniku vsled smodnikovega dima pri streljanju premoga in imel to bolezen dvanajst let, kljub vsem mogočim zdravilom in še le potem, ko sem delo v rudniku pustil, pač pa samo dobil prostor, ki je bil čisto na samem, da dim od nikjer drugje ni mogel do mene priti, sam sem pa premore streljal še le predno sem šel domov in imel premore pripravljen za en dan naprej, sem bil po preteku nekoliko mesecev brez vseh drugih zdravil od neduhe popolnoma ozdravel in bil zdrav cela tri leta.

Pa človek že kako pride v nesrečo, če ne po lastni neprevidnosti, pa po kaki zunanji okolnosti. Ko sem bil dalj časa brez dela, sem bil zopet poklican od istega gospodarja v isti rudnik in misleč, da dobim zopet poseben prostor, kakor prej, sem šel zopet v rudnik, toda to pot kot nalašč, sem dobil zame najslabši prostor, ki je bil napolnjen z dimom celi dan; dasi sicer bi dela ne sprejel, pa ker sem bil že v rudniku in prinesel potrebno orodje, nekoliko pa tudi iz obupa, da dalj časa ne bom dobil drugega dela, obenem pa imel tudi nekoliko upanja, da če se mi bolezen morda ne bo povrnila, sem začel delati.

Pa samo tri tedne in par dni je bilo treba, pa se mi je bolezen povrnila. In čeprav od tedaj nisem več v rudnik stopil in kljub vsem poskusom se je ozdraviti, imamo to bolezen že nekako osem let.

In to mi je povod, da pišem te vrstice, ker izkušnje lahko prizadetim svetujem naj bi se ne vdajali praznemu upanju, da bi se s kakimi zdravili ozdravili od neduhe, posebno s takimi, katera sem že jaz preizkusil in da bi si zastoj stroškov ne napravljali.

Zato naj v naslednjem navedem s kakimi zdravili sem že jaz poskusil, in seveda vse brez uspeha.

Najprej in v prvih letih moje bolezni neduhe sem bil naročil zdravila od znane Frontier Astma Co. Buffalo, N. Y. katera oglašja v listih, da daje zdravila za poskušajo zastoj, pa ni bilo nič zastoj in mi po več mesečnem zdravljenju z njim še za drag denar niso nič pomagala, da sem potem, ko se je svota stroškov nabrala do 40 dolarjev, vse skupaj pustil, češ, ne drugega ne bo še nadalje, kakor ob več denarja bom, čeprav so mi pisali, da če mi je za ozdravljenje treba še nadalje z njihovimi zdravili zdraviti.

Tudi vsak poskus z drugimi zdravili je bil brez uspeha in se nisem bil boleznij preje iznebil, dokler nisem dobil v rudniku delo v posebnem prostoru, ki je bil brez smodnikovega dima, kateri mi je povzročil neduho kot že povedano.

(Dalje prih.)

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Vile rojenice

Cleveland, O. — Pri družini Mr. in Mrs. Rudolph Lisch, na East 99th street so se oglašile prijazne vile rojenice in jim pustile v dar krepkega fantka. — Srečna mati je hči Mr. in Mrs. Joseph Kvartich iz Bridgevill, Pa.

Zopet doma iz klinike

Calumet, Mich. — Mr. Vinco Arbanas, uradnik v tukajšnji First Metals Bank na Calumetu, ki je bil več tednov v Rochester, Minn., kjer je srečno preстал operacijo v tamošnji sloveči Mayo kliniki, je zopet povrnil srečno v svoj družinski krog na Calumet.

Nov grob

Cleveland, O. — Zadnjo sredo je bil tukaj pokopan rojak Matthew (Martin) Zdravje, ki je stanoval na East 222nd St. Umrl je v starosti 62 let in je bil doma iz vasi Mali Vrh pri Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko pred 37. leti. Zapušča soprogo Uršulo, prej Papež, rojeno Perko, dva sina in tri hčere.

Vesti iz Južne Amerike

Buenos Aires, Argentina. — Vile rojenice so se oglašile pri družini rojaka Alojza Mihelj, ki je doma iz Rihnerberka in jim prinesle zdravo srčkano punčko. — Nadalje so bile v gosteh tudi pri družini rojaka Jurija Kovača in tudi pri njih pustile zdravo deklico. — Avto je do smrti povozil dobrega saksofonista, člana slovenskega orkestra "Istra" Blaža Vidala. Vidala je bil ravno namenjen k godbenim vajam, pa ga je prehitela smrt. — Rojak Stanko Rijavec je otvoril lastno stavbo podjetje.

Še en grob

Detroit, Mich. — Tukaj je pred kratkim umrl Anton Pavlič, v starosti 61 let. Doma je bil z Trnovca na Dolenjskem. Bolehal je že tri leta za sušico, ki mu je ugasnila življenje. V Ameriki je bival 36 let. Zapušča ženo, tri sinove in šest hčera.

Vesti iz domovine

Cleveland, O. — Frances Kinkopf iz Miller Avenue, je prešla iz starega kraja žalostno sporočilo, da ji je v vasi Male Dole pri St. Vidu umrla njena mati v visoki starosti 77 let. Tukaj zapuša dve hčeri, že omenjeno in Rozzi Jakšetič ter brata Johna Perkota, v starem kraju pa sina in hčer. — Istotako je prejel žalostno sporočilo iz starega kraja Anton Jerak iz Calcute avenue, da mu je na Raki pri Krškem umrla sestra Ana Žibert, rojena Jerak, ki je dočakala častitljivo starost 80 let. Tukaj zapuša brata, v starem kraju pa sestro Jožeto.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(133)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je Tarzan videl, s koliko številno močjo gredo divjaki proti njemu, je spustil slona, da sta pospešila korake. Samo pospeševal je Črnelcu Mahuku in ta ga je razumel, velika samica je pa tudi ubogala: "Kam pa vendar gremo?" je vprašal Perry, ko je videl, da so se obrnili.

"K stajani slonov," odvrne Tarzan, "kjer se bomo lahko poskrili in nas ne najdejo." — "Ti rujavci vragovi," se jezi Perry. "So hitrejši od zajcev. Ti nas bodo gotovo vjeli. Pojdimo in napadimo palačo in ugrabimo Jannette in zbežimo v džunglo. To je edina prilika, ki nam je dana."

"Nismo se pripravljali, da bi zapustili mesto Tohr," ugovarja Tarzan. "Se ne pripravljamo! Bojujmo se, jaz sem pripravljen vedno — čimprej tem bolje." Tarzan zmaje z glavo. "Obljubil sem da rešim one snuje v slonovih stajah in Tarzan je še vselej držal besedo in izpolnil obljubo."

"Krasno govori Tarzan," reče na to Kalkuk. "Če se ti posreči, da jih zares oprosti, ti bodo sledili kot en mož." — Toda Tarzanova namera, kot je izgledalo, se bo popolnoma ponestregla. "Glej!" nemirno zavpije Perry: "toliko vojakov. Sedaj nas imajo od zadaj in od spredaj!"

POZOR! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je navedena poteka, obnovi jo in pomagal listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

TRETJA NEDELJA V JUNIJU

"Pravični pa, iz vera bo živeli (Hebr. 10, 38)". Vsak človek ima načela, po katerih si uravnava svoje življenje. Ta najbolj vplivajo na njegovo mišljenje in potem na dejanja. Človek navadno ravna, kakor misli, le izredno bolje kakor misli. Brezbožnež živi po nazorih tega sveta, ceni to, kar edino složno in prijetno življenje. Kristjan živi po načelih svoje vere; ta načela vladajo in uravnava vse njegovo dejanje in mišljenje. Ne ta svet, večnost le je za njega najvišje. Če po teh načelih ravnaš, si res kristjan in pravičen in tvoja dejanja bodo čisto sama po sebi dejanja življenja in žive vere.

Končno, kaj bi bilo na tem, da nimaš vere, če imaš le tako, da ti ne urejuje tvojega življenja? Ali bi ne bilo celo bolje, da bi nikoli ne bil spoznal krščanske resnice, kakor da ji nasprotuješ v svojem

obnašanju in življenju? Količ jih vzdihuje v večni temi, ki so imeli vero, a niso se po nji ravnali? Celi narodi so radi tega od vere odpadli; pravično božja kazen jih je zadel po besedi Gospodovi: "Zato vam pravim, da se bo vam kraljestvo božje odvzelo in dalo se bo narodu, ki do naša njegove sadove (Mat. 21, 43)". Količ jih odpade še danes od vere, ker jim nazori sveta bolj prija, kakor pa načela vere.

Ne pozabi, da živiš v dobi, v kateri povsod, kamor se obrneš, veri nasprotujejo. To je tudi za te nevarna zanka.

Varuj toraj sv. vero kot najdražji biser in živi po veri, da ti tvoja luč ne bo odvzeta. Ugasnjena luč se navadno ne prižge več. Marsikaj lahko izgubiš, pa pridobiš morda zopet nazaj. Pri veri ni tako. Vera izgubljena, vse izgubljeno.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Stoletnica deželne gluho-nemnice v Gorici

Dne 23. aprila je minilo sto let, kar je bila ustanovljena gluho-nemnica v Gorici. Življenje ji je dal velezaslužni in naš najodličnejši kulturni in socialni delavec tiste dobe stolni kanonik Valentin Stanič. Dva slovenska učitelja: Anton Pagon in Valentin Toman sta se bavila s poučevanjem nesrečnih gluho-nemnih in sta imela pri svojem človekoljubnem delu tako lepe uspehe, da je nadškofijska kurija v Gorici sklenila ustanoviti poseben zavod za gluho-nemne. Izvedbo tega plemenitega načrta je prevzel kanonik Stanič. S prav sveto vnetostjo se je lotil svetega dela. Razglasil je javno pobiranje prispevkov, prosil na vse strani in z lastnim zgledom dajal najlepšo pobudo. V kratkem je nabral znatno temeljno glavnicu in lahko začel z gradnjo potrebnega zavoda. Dne 22. aprila 1840 je začel zavod delovati. V letih 1850 do 1860 se je sijajno razvijal in dobro izhajal, saj je preživljal in poučeval lahko že 80 gojencev. Po tej zlati dobi so pa prišla suha leta. Prostovoljni darovi so usahnil, okrajni denarni zavodi so morali ustaviti svoje obvezne podpore, zavod je prišel v gospodarske težave, njegov obstoj je bil ogrožen. Vodstvo se je v tej stiski obrnilo na deželo s prošnjo, naj zavod sprejme pod svoje okrilje in v svojo upravo. Tako je postala goriška gluho-nemnica leta 1868 deželni zavod. Leta 1882. je takratni ravnatelj stolni kanonik Pavletič izvedel preosnovno poučevanja. Do takrat so se gojenci poučevali z besedo, z gestami in s pisanjem, od tega leta naprej se poučuje pa samo z govorjenjem in pisano besedo in so opuščene vse kretneje.

Svetovna vojna ni prizanesla tudi gluho-nemnici. Morala je v izgnanstvo na Koroško, ko se je po letih zopet vrnila v Gorico, je našla svoje poslopje razbito in razdejano. Mnogo truda in žrtev je stala vojna obnova, vendar neumorno vodstvo ni obupalo in zavod je zopet zaživel. Ker je bil leta 1923 izdan zakon, da je šolski pouk obvezen tudi za gluho-nemne otroke in ker je goriška gluho-nemnica edini zavod te vrste v Julijski krajini, so bili njeni obnovljeni pro-

Na sledi za črnim premogom?

Kakor znano, imamo v Idriji živo srebro. Geološka znanost je ugotovila, da so v okolici živorebrne rude vedno sledovi srebra, zlata, bakra in tudi premoga. To značilnost najdemo tudi tukaj. Pred sto in več leti so kopali za bakrom in Ravnam. Srebro so iskali pred dobrim desetletjem v bližini Slapa ob Idriji. Dela so pa opustili, ker je bil odstotek rude prenizek. Pred nekaj dnevi so priložili italijanski listi vest, ki pa za domačine ni nikakoli novost, da leže pod Šebreljskim hribom. Oblakovi vrhom in Vojskem v dolini Tribuše zakladi črne premoga. V Stopniku, kjer se odcepi od državne ceste po Idrijski dolini cesta v Šebrelje, vrtajo že več kot leto dni za premogom, toda brez posebnega uspeha. Najbrž primanjkuje potrebnih denarnih sredstev. Po časopisnih vesteh bo sedaj drugače, ker se za

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure do polnočne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Sliki ni treba pojasniti. Sama dovolj zgovorno pravi, kaj je končni rezultat vojne, namreč grob za vojaka v malem smislu in grob za civilizacijo v večjem obsegu. Vzeta je bila nekje na Norveškem.

zadevo začela zanimati državna oblast. Dobro bi bilo, če bi se iskanje obneslo in bi se odkrila ležišča črnega premoga, ki ga naše gospodarstvo tako krvavo potrebuje, pa tudi delavstvu bi ne bilo treba hoditi s trebuhom za kruhom.

Vinska razstava v Krminu

V dneh 20. in 21. aprila smo imeli v Krminu vinsko razstavo za goriško deželo. Razstava je bila prav poučna in je dosegla lep uspeh. Svoj vinski pridelek je razstavila dolga vrsta vinorejcev iz vse dežele. Poleg umnih samostojnih gospodarstev so pripeljali svoja vina tudi kletarji velikih briških in furlanskih veleposestev ter kmetijskih zadrug. Razstavljena vina so bila razdeljena v šest vrst: 1. fino belo, 2. specialno belo, 3. navadno belo, 4. fino rdeče, 5. rdeče izjemno močno, 6. navadno rdeče. Pri razstavi je posebno razsodišče ocenilo razstavljena vina in priznalo razna odlikovanja. Slovenski vinogradniki iz Brd in Vipave so razstavili v vseh šestih kategorijah in so želi prav odlična priznanja. Odlikovani so bili med drugimi: Josip Mrevlje iz Dornberga, Lovro Toroš iz Medane, Henrik Perin iz Medane, Anton Sirk iz Višnjeve, Leopold Toroš iz Medane, Franc Vodopivec iz Dornberga, Andrej Vodopivec iz Dornberga, Franc Sinigoj iz Dornberga, Franc in Karel Obljubek iz Krasnega, Ernest Pahor iz Prvačine, Franc Berce iz Dornberga, Ivan Gregorič iz Prvačine in Ivan Kavčič iz Mirnika. Odlikovani sta bili tudi Kmetijska zadruga v Fojan in Vinska klet v Vipavi.

KRATKE NOVICE

Letošnji novomašniki v Julijski krajini. Letos bodo naslednji č. gg. v Julijski krajini obhajali zlati jubilej svoje prve sv. maše: msgr. Ignacij Valentinčič, stolni kanonik v Gorici, dekan Jakob Rejec, ki živi sedaj v pokoju na Ajševici pri Gorici, župnik Dominik Janež, ki pastiruje že dolgo vrsto let v Studencu pri Postojni, in župnik Alojzij Loh, ki služi v Banjšičah. Kolikor smo mogli dogmati bodo novi zlatomašniki praznovali svoje pomembne slovesnosti večinoma šele v septembru.

Vrh nad Kanalom. V visoki starosti 86 let je umrl tu kmet Miha Bucek. Pokojni je bil prava hribovska korenina: pobožen, pošten mož, skrben gospodar, zaveden Slovenec, ki je svoje trude in težave posvetil Bogu, domu in družini!

Iz idrijskega kota. V Zgornji Kanomlji v Repitu so trebili po senožetih in trebljenje sežigali. Petletna Rozalka Erjavec se je po nepredvidnosti preveč približala ognja, tako da se ji je užgala obleka. Zaradi opeklin je po nekaj urah izdihnila v idrijski bolnišnici, kamor so jo bili v naglici prepeljali. — V Gornji Kanomlji

"NA POLJU ČASTI IN SLAVE"

je umrl 82 letni Franc Gnjezdak, znan pod imenom "striček."

Sreča v nesreči. Na tržaški južni postaji v smeri proti Barkovljam so urejali dolg tovorjen vlak. Pri premikanju in zlaganju vozov so nepričakovano v sredini že dolge vrste začeli skakati vagoni drug za drugim iz tira. Pet se jih je iztirilo, vendar ni bilo nobene nesreče. Zajelo ni nobenega od železničarjev, ki so tam okrog vršili službo, in tudi materialna škoda je bila malenkostna.

Slap pri Vipavi. Pred dnevi nas je za vedno zapustil 76 letni Jožef Židanik. Bil je značajan, veren mož in je vse svoje življenje pogumno izpričeval svoje katoliško prepričanje med sovaščani, ki so mu priredili prav lep pogreb. Tudi pevci so mu ganljivo peli v

slovo.

Vreme. Po mrazu in suši smo sedaj v začetku maja zabredli v deževje, ki ne obeta nič dobrega. Prej tako potrebna in zaželjena moča grozi postati nadloga. Bojimo se, da bomo kakor lansko leto, smo imeli tudi moker maj, prešli skoro brez pomladi kar v vročino poletja.

Umrli je mož. V Peymi pri Gorici smo na praznik vnebohoda pokopali 70 letnega posestnika Antona Furlana. Pokojni je bil zelo delaven in značajan mož. Zapušta trden dom in lepo vzgojeno družino.

Smrt. V ponedeljek, 29. aprila je umrl v Rožni dolini pri Gorici gostilničar Peter Balač, star nad 70 let. Bil je lastnik znane gostilne pri "Bajti." Naj mu sveti večna luč

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Zlobna roka

Zlobna roka je podtaknila ogenj pri Sv. Janžu na Dravskem polju, kjer sta zgoreli domačija posestnice Marije Šel in domačija posestnika Martina Jerečnika. Škode je nad 25.000 dinarjev.

Utonili v Dravi

Pet kmetov je pri vasi Lovrečanu vozilo preko Drave gnoj. Nenadno je sredi reke zajel čoln močan vrtinec in ga prevrnil. Dva kmeta sta utonila, trem drugim se je pa posrečilo, da so se srečno rešili.

Ogenj

Na Trški gori je ogenj uničil šupo Dr. Stanovnika iz Ljubljane. — Prav tako so plameni uničili zadnico Alojzija Selaka iz Zavrata. Z zidaničnice je ogenj prešel na hišo Mihaela Šmajglja in uničil ostreže.

Krivoprisežniki obsojeni

Pred mariborskim kazenskim senatom so bili strogo obsojeni zaradi krive prisege 54 letna Josipina Skander iz Po-brežja na 6 mesecev strogega zapora, 37 letna Šivilja Ana

Bogovič iz Tezna na 1 leto in 2 meseca strogega zapora in 41 letni Rok Bogovič, pek v Razvanju, na eno leto strogega zapora.

Strela

V Zgornjem Prebukovju je strela udarila v hlev posestnice Roze Kapun in zažgala streho. Ogenj je potem uničil ves hlev z gospodarskim orodjem in tako povzročil škodo nad 20.000 dinarjev. Na srečo so prišli hitro na pomoč sosede, katerim se je posrečilo, da so se srečno rešili.

Lep plen

V opoldanskih urah sta se vtihotapili v stanovanje pismonoša Rudolfa Fona v Loki pri Zidanem mostu dve nepoznani ciganki. Družina je bila zbrana pri obedu in ker je tu di radio igral, [cigank nihče ni opazil, ko sta smuknili v prvo nadstropje in tam ukradli celih 19.000 dinarjev. Predno sta zapustili hišo, sta se poprosili za vodo, nakar sta odšli z bogatim plenom.

ŽALOSTNA USODA SE MU PONOVI

Francosko mesto Sedan, ki ga je, podobno kakor v 1914, zdaj zo pet zadela bojna vihra. Za mesto so se pred par tedni vršili srditi boji, a so ga Nemci zasedli. Slika kaže poškodovano poslopje.

SHOD KATOLIŠKEGA TISKA PRI SV. LOVRENCU V CLEVELANDU

G. Anton Grdina povdarja važnost katoliškega tiska in veliko potrebo, da imamo katoličani čuječ katoliški tisk na straži. — G. Ivan Zorman, poda lep primer, kam je treba, da človek obrača pogled za lepoto in lepše življenje.

(Dalje)

Nato pa je bil predstavljen občinstvu znani slovenski narodni delavec in navdušen katoliški lajik g. Anton Grdina, predsednik Slovenske Banke iz Clevelanda. Govoril je resno in jedrnatost ter v svojem govoru omenjal, kako velike važnosti je za katoliške Slovence v Ameriki, da imamo še nekaj mož med seboj, ki se ne strašijo, niti ne sramujejo nastopati za katolištvo med nami. Ta boj ni lahka zadeva, je pa častna in pomenljiva za nas vse. Na nasprotnike je treba neprestano paziti, ker ti neprestano zavajajo s svojim protikatoliškim pisanjem, zato je ponovno povdaril je važno, da imamo tudi katoliški Slovenci svoj katoliški slovenski tisk, ki pobija njihove zmote. Čestital je glavnemu zmagovalcu veleč. g. kanoniku Johnu J. Omanu k njegovi zmagi. Listu "Am. Slovenec" pa je izrekel tudi zahvalo, za njegovo čuječnost, zlasti velikemu našemu pisatelju č. g. J. M. Trunku, ki tako navdušeno suče svoj meč proti raznim protiverskim nergačem. Tem navdušenim besedam je občinstvo dolgotrajno pritrdjevalo.

Za g. Antonom Grdino je pa predsednik shoda g. Jakob Resnik poklical k besedi občeznega, čislana in priznanega slovenskega pesnika g. Ivana Zorman, ki je navdušeno nastopil ter izrekel tudi on v svojem imenu čestitke glavnemu zmagovalcu v letošnji kampanji "Am. Slovenca". G. Zorman je izboren govornik, govori izrazilo, jasno in lepi gorenjskimi. Zanimivo je bilo, ko je izjavil, da je nedolgo nekdo dvomljivo spraševal o raznih stvareh in dvomno pristavljaj, da v življenju ni našel kaj svetlejšega. G. Zorman pa je dejal, da je vse odvisno kam človek gleda za svetlejšem. Če gledamo samo v tla je naravno, da vidimo na tleh le blato in vse le bolj črno. Ako se pa ozremo v višave, recimo v starem kraju kdor zre v višave proti Šmarni gori, gori nad Triglav, se pa pogled ne more izogniti divni lepoti, ki pa drugače govori in kaže na vse nekaj drugega, kakor pa če gledamo le v tla. Glede dobrega katol. tiska je omenil, da je ljudem koristen in če ljudje bero dobro berilo je naravno, da so tudi boljši. Njegovim krasnim in vrlo pomembnim besedam so navzoči dolgotrajno pritrdjevali.

Nato je pa predsednik shoda predstavil občinstvu urednika "Am. Slovenca" J. Jericha iz Chicage. Njegov govor se je glasil: "Velečastiti g. kanonik in župnik John J. Oman, slavnostni zmagovalec letošnje kampanje Am. Slovenca, prečastiti gospodje duhovniki in predragi prijatelji! V čast in srečo si štejem, da imam zopet priložnost biti med

vami in to v taki važni zadevi, kakoršno proslavljamo nocoj, namreč, da slavimo zmago našega velečastitega gospoda kanonika in župnika Johna J. Omana, ki je letos zopet glavni in prvi zmagovalec v letni kampanji lista Amerikanski Slovenec. Najprvo želim izraziti prav prisrčne in iskrene čestitke velečastitemu gospodu zmagovalcu, potem pa iskreno zahvaliti vse njegove in naše številne prijatelje in znanke, ki so tekop kampanje zanj navdušeno delovali in mu priborili to zmago. Te čestitke veljajo v prvi vrsti v imenu lista Amerikanski Slovenec, zatem pa v imenu vsega obojja pri listu in zatem še v imenu vseh tisočih naročnikov in prijateljev lista.

Iskrena in prisrčna zahvala pa tudi vsem številnim navdušenim zastopnikom in zastopnicam, vsem naročnikom in prijateljem lista, ter sploh vsakemu, karkoli je kdo storil v minuli kampanji, za razširjenje lista med našimi ljudmi po naselbinah.

Se v posebno čast si pa štejem, da morem v imenu lista Amerikanski Slovenec in njegovih številnih naročnikov izročiti osebno glavno kampanjsko nagrado velečastitemu gospodu zmagovalcu, ki je krasna zmagoslavna kupa, na kateri je vrezano: "V spomin Rt. Rev. Johnu J. Omanu, ob izvolitvi častnim maršalom naročnikov Amerikanskega Slovenca, 1940."

Velečastiti gospod kanonik, naj Vas ta izraz skromnega daru, prepriča o veliki ljubezni naših slovenskih ljudi do Vas. Sprejmite ga in hranite ga.

Ze več zadnjih let je navada, da ob takih le proslavah zmage v kampanjah, imamo zraven vred tudi nekaj sestankov prijateljev in somišljenikov katoliškega tiska med nami. To se nam zdi zelo umestno, ker taki sestanki so nadvse potrebni. Prvič, da se med seboj bolj spoznavamo, drugič, da ob takih sestankih eden drugega še bolj navdušimo za stvar, katero katoliški tisk predstavlja in za katero gre. Meni se zdi, da s tem do slej še iz vsakega takega sestanka se vračal vse bolj navdušen za stvar. Kajti na takih sestankih vidim, da je narod še navdušen, da mu je še za sveto stvar, ki je osredotočena v pričanju nas katoličanov in v boju za ohranitev vere v Boga in krščanstva na zemlji. Drugič pa, da tudi ob takih prilikah pregledamo malo položaj in si potem znano urediti in naravnati svoje smernice pri tem delu. Zato so taki le sestanki vrlo važni in želeli je in v korist katolištvu med Slovenci je, da bi se vršili kar najbolj pogosto mogče, vsaj pa enkrat na leto.

Imajo pa ti shodi tudi velik upliv. Sem pri listu in vidim vsako leto, kako ljudje iz vseh delov Amerike gledajo na te sestanke. Ko boro poročila in govore o teh shodih, potem tudi sami uravnava svoje delovanje po teh smernicah. Jaz bi le želel, da bi s takimi shodi ali sestanki sodelovale tudi vse ostale naše katoliške organizacije. Skupno bi ustvarjali svoje smernice in brez uspeha bi to ne bilo. Saj smo pri vsemu delu, bodisi za društva, za naše župnije ali za katoliško časopisje skoro eni in isti ljudje. V skupnosti predstavljamo veliko večjo moč in silo, kakor pa porazdeljeni v posamezne oddelke. Vzrok temu je le ta, da se ne eden ne drugi, tako nekam neradi eden drugemu ponudimo, to je naša bolezen in to bolezen moramo nekako preiti, čimprej tem bolje. Potem pa povsod vsi skupaj, kadarkoli bo na dnevnem redu kaj našega. Naša moč in upliv bota veliko večja.

(Dalje prih.)

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

Na nadaljno povpraševanje sta izvedli, da je preiskovalni sodnik de Valtimare v svoji uradni sobi. Eden izmed sodnih slug, ki sta mu dali napitnino, ju je povedel k njemu.

V prednji sobi je sedel eden izmed sodnih slug. Ta je vprašal vstopivši deklet: "Ali sta naročeni? Ali imata pozivnici?" "Nisva poklicani," je odgovorila Pepina, "toda rada bi govorila z gospodom preiskovalnim sodnikom."

"To ne gre tako lahko, kakor si mislite," je zagodrnjal sodni sluga, a Pepina mu je izročila priporočilno pismo, ki ji ga je bil napisal odvetnik Gavasetti, s pripomnjo, da jo bo gospod de Valtimare pač sprejel, ko bo prečital pisanje. Njen odločni nastop je učinkoval, in sodni sluga je sklenil prijaviti jo.

Res se je sluga že čez nekaj trenutkov vrnil in prosil Pepino, naj mu sledi, medtem ko je njena prijateljica ostala v prednji sobi. Sluga je odprl vrata in jih zaprl za njo. Pepina je bila sama s preiskovalnim sodnikom.

Čuden občutek jo je spreletaval. Zdelo se ji je, kakor bi bila v tej tihi sobi, v katero je udarilo le malo dnevne svetlobe in v kateri so okoli in okoli stala visoka, z akti napolnjena stojala, od zunanjega sveta ločena z nepremostljivimi ovirami. Nikak glas od zunaj ni motil sobne tišine.

Kar mrazilo jo je v tem prostoru, ki je napravljal nanjo tako mračen, skoro jetnišni vtisk. Sodnik je sedel za mizo. Pred seboj je imel neki akt in je iz njega nekaj vneto prepisoval. Kakor je bilo videti, je Pepinin vstop preslišal.

Sele čez nekaj časa je de Valtimare vzdignil glavo in opazil dekle. Napravil je kretnjo presenečenja, kajti čisto je bil pozabil njeno prigrasitev in se je zdaj skušal spomniti, koga ima pred seboj. Njune oči so se srečale.

"Aha," je rekel nato Pepini, ki je bila vsa plašna obstala pri vratih, "vi ste gospodična Pepina Longhijeva, sestra mesarja Longhija?"

Pepina je prikimala.

"Vi mi želite povedati nekaj važnega?"

"Da, gospod sodnik."

Gospod de Valtimare je pogledal na svojo uro in nekaj trenutkov premišljal, nato pa ji je pomagal, naj pride bliže in se vsede. Ves čas jo je pozorno motril.

"Kaj mi boste povedali?" je blagohotno nadaljeval.

"Gospod," je zadržala, "moj brat je nedolžen."

"Ali je to vse, kar mi hočete povedati, drago dete?"

"Ne, gospod sodnik. Prosila bi vas še, da mi verjamete..."

"Nimam mnogo časa," jo je prekinil stari gospod nekoliko nestrpno, "in zato lahko govorim z vami le nekaj minut. Vprašanje, ali je vaš brat kriv ali ne, hočeva enkrat za vselej pustiti pri miru. Potrobniki so ga spoznali za krivega in sodišče je izreklo sodbo. Nima pomena, vrtati se okoli te zadeve."

"Kaj pa, če vam izdam pravega krivca?"

Sodnik je skomignil z rameni.

"Drago dete, razumem vaše razburjenje. Nesreča, ki vas je zadela, je strašna in bi zmedla možgane tudi močnejšemu

človeku, kakor ste vi, ki ste slabotni in bolehní..."

"Vi torej mislite, da sem ob pamet?" ga je prekinila obupno vijoča roke.

"Tega nisem trdil. No, pripravljen sem, poslušati vas do konca. Vi torej poznate pravega krivca. Prosim, razložite mi vse to čim hitreje."

"Da, gospod sodnik," je vzkliknila Pepina v skrajni razburjenosti, "poznam morilca, zakaj videla sem ga, ko je izvršil umor. Bila sem priča zločina, a ga nisem mogla preprečiti, ker je bilo že prepozno. Res je, da je bila Karlota umorjena v naši hiši, toda umor ni bil izvršen v klavnici, kakor domneva sodišče, temveč v naši prodajalni. Tesno ob hišnih vratih je mesto, kjer je bila nesrečnica umorjena."

"Kdo jo je umoril?" je vprašal stari gospod, pazljivo jo motreč. Sklenil je bil, da jo bo potrpežljivo poslušal do konca, toda verjel ji ni niti besedice tega, kar mu je pripovedovala.

Pepina je molčala. Bleda, s stisnjenimi ustnicami in z nenaravno široko odprtimi očmi je sedela pred njim. Sodnikovo vprašanje po moriku Karlote jo je napolnilo z nepopisno grozo. Med njo in gospoda de Valtimareja se je naenkrat postavila podoba njene matere. Zdelo se ji je, da je videla tik pred seboj rumeni, gubasti obraz vdove s predirnimi očmi, pred katerimi je kot otrok tolikokrat trepetala. Dve besedi: "Moja mati!", ki ju je pravkar hotela izgovoriti, sta ji ostali v grlu in nista hoteli iz njenih ust. Zaman si je klicala pred oči tudi podobo brata, siromaka, ki prav tako ni bil mogel izgovoriti te strašne ovadbe. Predstavljal si ga je, kako sedi obupan v celici in ne more ganiti rok zavoljo prisilnega jopiča, ki ga nadenejo na smrt obsojenim, kakor je bila nekoč slišala, in kako ga paznik neprestano nadzoruje.

Dvakrat je odprla usta, da bi povedala preiskovalnemu sodniku: "Sodišče je v zmoti; bil bi justični umor, če bi bil brat usmrčen. Ni on morilec, temveč njegova in moja mati." Dvakrat je hotela to reči, toda nekaj, kar je bilo močnejše od nje, jo je zadržalo. Čisto jasno je čutila, da ne bo mogla govoriti, pa naj si še tako prizadeva. Ne, ne zmore tega. Smrtna utrujenost je legla nanjo.

Da, umrla bi rada! Kar namesto brata bi šla na morišče.

Zakaj bi ne umrla? Kaj pa naj še pomeni življenje zanjo? Prav nič. Bolehna je in slabotna, da ne more niti sama zase skrbeti, kaj šele drugim pomagati! Kdo bi obžaloval njeno smrt in kdo bi trpel zaradi tega, če nje ne bi bilo več? Ah, če bi mogla namesto brata umreti! Brat bi ostal živ, spet bi postal živahen in delal bi, da bi obrt spet vzcvetela. Od česa bi Pepina in njena mrtvoudna mati živeli, če jima vzamejo Pavleta?

Ni mogla ovaditi matere sodišču. Ali ni mnogo lažje, vzeti krivdo nase za čin, ki ga ni storila? Tako bi bil Pavle rešen in materi bi se nič ne zgodilo. V tej misli je bilo nekaj vzvišenega. Tedaj je začutila v glavi ometico, ki ji je branila, da bi dalje razmišljala o tem.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Konec)

In takih doživljanj sem se spomnil več, ki takrat niso bili nič kaj prijetni, sedaj po letih se jih pa rad spominjam in se sam sebi smejem, da sem bil tako strahopeten.

Veliko strahu sem preživel tudi v naselbini blizu Thomasa, mislim, da se je imenovala Henry. Cerkvica je bila nad naselbino na griču gotovo kakih 500 čevljev visoko. Prišel sem tja zvečer. Pa ker niso bili ljudje obveščeni, ni bilo zame nikjer prostora. Pač pa je bila v zakristiji postelja, kjer je spal duhovnik, kadar je prišel sem mahšavat. Tja sem moral. Celo noč je grmel in treskalo kot sodni dan. Celo noč nisem spal. Nekaj ob treh zjutraj so me pa klicali k neki porodnici, ki je umirala, Litvinka, ki je pa znala poljsko, da sva se razumela. Umrla je še isto jutro.

Da, zelo prijetno bi bilo vso to pot še enkrat narediti in obiskati vse te naselbine. V Thomasu je še Mr. Lahajnar, ki mi večkrat piše tudi v Ljubljano. Rad bi ga videl še enkrat, saj je veliko storil za kat. časopisje.

Tudi prekmurski naselbini v Betlehemu, Pa. in Bridgeportu, Conn. bi bil rad obiskal. V Bridgeportu sem res bil, nisem pa mogel v Betlehem.

S prekmurskimi rojaki sem prišel v ožje stike kmalu po svojem prihodu v New York. Nekje so izvedeli oboji za me in so prihajali prva leta za velikonoč k sv. obhajilu. Pozneje sem jih sam začel obiskovati parkrat na leto in imel v madžarski cerkvi zanje službo božjo. Toda videl sem, kako globoko so verni, pa kako so nedobrodošli v teh cerkvah, pa da jih je dovolj za lastno župnijo in sem začel delovati za to, da jih dobe. V Betlehem je odšel Rev. Anzelm Murn, v Bridgeport pa Rev. Golob, ki sta oba ustanovila novi župniji, pozidala lepi cerkvi in župnišča.

V Betlehemu so pravkar zelo neprijetne razmere, katere, dal Bog, da bi se kmalu pravilno uredile. Škoda za lepo procvetojočo župnijo, ki ima tudi svojo slovensko šolo. V Bridgeportu je fara lepo urejena in sem jo bil vesel, ko sem videl njen lep napredek. Rev. Golob je sicer bolan, vendar upam, da se bo pozdravil. Treba bo pa za obe dobiti duhovnika. Prekmurca, ki bosta nadaljevala začeto delo, ker bi bilo škoda tako lepi župniji, da bi pred časom prišli v neslovenske roke.

Tako je pa prehitro prišel čas, ko sem se moral odločiti, kaj bom naredil, ali grem domov, ali ostanem v Ameriki do nadaljnjega. Ker si sam nisem vedel svetovati, sem kabeliral mojemu provincijalnemu predstojniku v Ljubljano in vprašal, kaj mi ukaže. V treh dneh sem imel odgovor: "Pridite če morete!"

In tako sem se pripravil za odhod in se 4. oktobra opoldne odpeljal z Vulcanijo, italijansko ladjo v Evropo. Na pristanišču sem našel odbornice podružnice Slovenske Ženske Zveze, ki so mi v imenu predsednice Mrs. Prislend izročile lep šopek cvetlic v poslovlilo v imenu Ženske Zveze. Mrs. Prislend se za to njeno veliko pozornost iskreno zahvalim.

Tudi brooklynski Slovaki so se prišli posloviti s šopkom. Prišel jih je njihov župnik. V imenu g. generalnega konzula je bil tam izseljenski komisar Cap. Slavo Trošt s svojim bratom Rudijem. Tako smo se poslovili s slovenskim župnikom Rev. Pijem Petrič, z bratom Leonom in sestro Uršulo in z vsemi znanci in — z Bogom! lepa Amerika! Težko sem jo zapuščal. Sicer se mi ni nič več zdela tista Amerika kakor pred dvanajstimi leti; tako nekam odtujil sem se ji, ali pa ona meni. Ne vem? Sva se pa v teh tednih kar zopet nazaj zblížala, ker "stara ljubezen ni zarjavela", temveč znova oživele. Prav nič bi mi ne bilo, če bi bil ostal kar v Ameriki, ko bi domovine ne bilo, pa ko bi Ameriška Slovenija tako hitro ne tonila v amerikanizacijo. Kar srce me je bolelo, ko sem slišal toliko angleščine po naših cerkvah.

Med potjo na morju sem zelo veliko zanimivega doživel, in videl in sem prepričan, da bi čitatelji Amer. Slovenca zelo radi z zanimanjem čitali.

Vendar pa je tu zopet poletje, še več dela, treba bo misliti tudi na mal oddih — leta so že tukaj. Zato s tem za sedaj končam to svoje opisovanje. Pripravljam itak posebno knjigo o svojem življenju v Ameriki.

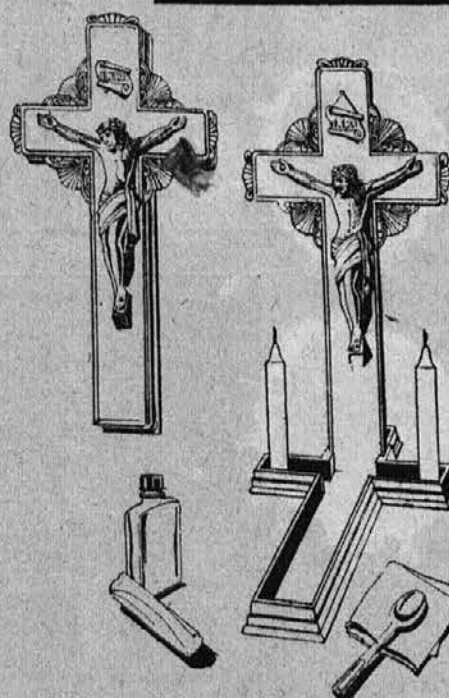
Zelo bom vesel, če sem s temi svojimi vsticami ustregel ameriškim Slovincem in so jih radi čitali. Če pa kaj nisem prav zapisal, mi naj pa odpušte. Imel sem najboljši namen.

K sklepu se še enkrat iskreno zahvalim vsem, ki so mi kakorkoli pokazali svojo naklonjenost pri tem mojem obisku Amerike po dvanajstih letih. Bog plačaj vsem!

Sicer pa ni izključeno, da se še letos zopet vidimo. Do tedaj pa "Z Bogom!"

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času predivljanja bolnikov.

Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagoslovljeno vodo, bata, prtič, šličke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krasen križ za obesiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlt iz lepe svetle medenine.

Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTNINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Tudi v zgodovini se prikaže marsikaj tragičnega. Ko so se med Nemci začele vzbujati sanje po moči, so Francozi malo videli, kam to meri. Angleži niso, ker so pripustili, da je Nemčija pričela zidati novo mornarico in vpeljala obvezno vojaško službo. Angleži so mislili, da bo vse to šlo proti Rusiji. Zdaj gre vsa ta ogromna sila na morju in na suhem prav proti njim, da že komaj dihaajo. To je zgodovinski fakt, tudi tragičen je.

Zagonetna Rusija. Kakšna je vojaška sila sedanje Rusije, je težko dognati. Na Balkan se je zopet spomnila, se zdi, in če bi stegnil Mussolini prste tja, in sicer brez Nemčije, bi utegnili Rusija malo tudi vojaško zaropotati, posebno, ako bi Mažarom vzrzel greben. Angleži nekako vabijo Rusijo. Dandanes ne drži noben pakt, še manj kak "ljubezen" med Hitlerem in Stalinom. Ravno neumni niti sedanji "Rusi" niso. Ko bi se zdaj odločili, bi imeli vse, kako Nemce in Italijane proti sebi, in še večje važnosti je za Ruso, da bi imeli proti sebi tudi Japonce. Bodo še čakali.

Laško fašistično mladino

strašno srbijo prsti. "Vojsko hočemo," kričijo Mussoliniju v ušesa. Musso ni mladina. Za zdaj bi šlo le proti Jugoslaviji. Ako naziji nočejo, ali ne morejo, ker na zapadu še nikakor ni končano, in bi bili Italijani le sami, well, prerokovati je težko. Če bi pa Angleži mogli nastopiti z mornariško silo, in bi vdrl skozi otranski rovak v Adrijo, imeli tam na stotine otokov, kakršnih na laški strani ni, bi se utegnili Lahi v kratkem opeti. Zdaj je gotovo le, da Angleži malo popuščajo, ker je nuda sila na zapadu, ampak Mussolini pravi, da je premalo, in prepozno. V diplomaciji so celo prekanjeni Angleži naredili pogreške.

Ako je Rusija res kaka vojaška sila, ne le po številu vojaštva, temveč po tehnični opremljenosti, ki danes edinole nekaj izda, taka sila, da bi bila kos vsekakor malo le že oslabljeni Nemčiji, bi morda nastopila, če ima pred Japonci hrbet zavarovan, in če bi ji Anglija pripustila Balkan, Dardanele in izhod v Indijsko morje. Kdo naj drži v šahu Japonce? Morda Amerika? Hudo zamotano. Ako nazijska Nemčija premaga aliirance na zapadu, ni nobenega dvoma, da pride najprej Rusija na vrsto, dasi je Ribbentrop baje govoril že zdaj o "debeli svinji," ki bi bila Amerika, in bi prišel po špeh menda jeseni.

Vojna poročila včeraj, danes zopet le taka poročila. Zdi se, da polagoma postanejo ljudje topi. Ugibanja so kakor aprilovo vreme. Rečeš kako v prid Rusije, pravijo, da si otročji in naiven in tavaš sem in tja. Poveš kako zoper materialistični komunizem, izraziš bojazen, te štoknejo, češ, hoče naš zasužnjiti. Treba je, da pride na vrsto tudi še kak meh za smeh.

V "Prosveti" so se pojavili pri dopisnikih strahovi. Tudi Jerry Zortz, 313, West Frankfort, Ill., je prišel s tako robo. Sveto zatrjuje kar v začetku: "Vse, kar pišem, je resnica." Piše, kako so "letele luči," pa je bil njegov oče "kampelc" in dosti ga je imel pod kapo in odkril "strahove," ki je bilo "delo dveh starih devic — tretjerednic, ki sta vedno stali v župnišču. Naučil jih je župnik, kako naj strašita, ker niso bili ljudje dosti pobožni." Brez fajmoštra ni strahov. In vse "je resnica," tudi tista z rjuho — seve fajmošter mora tudi biti poleg — in tista o travi. Smo pač le človeške živalice. Takih storij je nešteto, in pripovedujejo se v kaki družbi, da je malo špasa, Jerry Zortz pa pravi, da je "vse resnica," in ker je fajmošter poleg in še stare device, so čitatelji potrjeni v veri, da ni vere. Morda je še tudi kulturno.

Ne odlašaj na jutri, ali pa "bom že enkrat," še danes stopi h sosedu in ga nagovori, da si naroči "Am. Slovenca."

Listen to
PALANDECH'S
YUGOSLAV-AMERICAN
RADIO BROADCAST
Every Saturday, 3 to 4 P. M.
STATION WHIP
1480 kilocycles
(First Station on Your Dial)
Announced in English and
Dedicated to all the
Serbs, Croats and Slovenes
Featuring a program of
CLASSICAL and FOLK MUSIC

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

MICHAEL TRINKO & SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popraviljači ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN

KONTRAKTOR

3121 So. Parnell Avenue,

CHICAGO, ILL.

Telefon Calumet 6509

GRADIMO

novе hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!